

Nieuwsbrief ERF Updates - Nummer 03, 2015

Nummer 3, 2015

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2015:5299](#) 14-07-2015

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2015:5288](#) 14-07-2015

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2015:2505](#) 07-07-2015

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2015:2494](#) 07-07-2015

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2015:2852](#) 07-07-2015

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2015:5051](#) 07-07-2015

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2015:1995](#) 07-04-2015

Rechtbank

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2015:8195](#) 15-07-2015

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2015:5461](#) 26-06-2015

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2015:2132](#) 28-04-2015

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2014:16980](#) 08-10-2014

Centrale Raad van Beroep

[Centrale Raad van Beroep, ECLI:NL:CRVB:2015:2230](#) 07-07-2015

Annotatie

[Annotatie bij HR 9 mei 2014 ECLI:NL:HR:2014:1079 en bij Rb. Rotterdam 8 april 2015 ECLI:NL:RBROT:2015:2465](#)

prof. mr. dr. F.W.J.M. Schols

ANNOTATIE

**Annotatie bij HR 9 mei 2014 ECLI:NL:HR:2014:1079 en bij
Rb. Rotterdam 8 april 2015 ECLI:NL:RBROT:2015:2465*****prof. mr. dr. F.W.J.M. Schols***

Twee Portugese zaken, te weten Rechtbank Rotterdam 8 april 2015 ECLI:NL:RBROT:2015:2465 en Hoge Raad 9 mei 2014 ECLI:NL:HR:2014:1079, zijn technisch niet zo spectaculair maar geven wel goed weer waar de problemen zitten in internationale erfrechtzaken. Ten eerste blijkt dat afstemming tussen testamenten op te maken in meerdere landen van cruciaal belang is. Met de komst van de Erfrechtverordening per 17 augustus 2015 lijkt het er op dat – in een situatie dat er betreffende een vererving slechts aanknopingspunten bestaan met aan de Erfrechtverordening deelnemende EU-landen – het (nog) minder noodzakelijk is om in dat andere EU-land een aanvullend testament te maken. De deelnemende EU-landen zijn immers gebonden aan het erfrecht dat op basis van de objectieve verwijzingsregel van artikel 21 Erfrechtverordening van toepassing is of aan het erfrecht dat op basis van de rechtskeuze van artikel 22 Erfrechtverordening de erfopvolging beheerst. Of het testament nu in het ene of het andere land is gemaakt, maakt derhalve niet uit. Het vraagstuk of het testament in de juiste vorm is opgemaakt, is overigens een vraag die door Nederland beantwoord moet worden aan de hand van het Haags Testamentvormenverdrag 1961 en voor de deelnemende EU-landen die geen partij zijn bij dit verdrag met artikel 27 Erfrechtverordening. In voorkomende gevallen kan een aanvullend testament toch gewenst zijn, bijvoorbeeld omdat een functionaris in het buitenland een ‘herkenbare’ erfrechtelijke regeling gemakkelijker administratief verwerkt. Maar voorzichtigheid is dan wel geboden, zo blijkt. Net als in Nederland, is men immers ook in het buitenland gewoon om een testament te beginnen met een herroepingsclausule. Een testament dat aanvullend bedoeld is, blijkt dan door de herroepingsclausule het enige testament te zijn. In de onderhavig casus redt de Hoge Raad de zaak, maar voorkomen, door een goede afstemming, is beter dan genezen. Ten tweede blijkt dat de problematiek betreffende de internationale vererving in de praktijk vaak een kwestie betreffende de legitieme is, of ruimer, een kwestie van dwingend erfrecht dat vat krijgt op het testament van erflater dat niet te verenigen is met zijn erfrechtelijke wensen. De rechtbank moest beslissen of er Nederlands of Portugees erfrecht van toepassing was. En de beide erfrechtelijke

systemen verschillen enorm. Want in Nederland kennen we een legitieme in geld die met artikel 4:82 BW uitgesteld opeisbaar te maken is ten behoeve van langstlevende echtgenoten/geregistreerde partners en 'andere levensgezellen'. En hoe zit het in Portugal? De rechtbank in r.o. 4.2.4: 'Uit meergenoemd rapport van het IJI blijkt voorts dat naar Portugees recht een erflater, die een echtgenoot en kinderen achterlaat, niet vrijelijk mag beschikken over 2/3e gedeelte van de nalatenschap. Dat deel, de zogenaamde legitieme portie, vererft altijd volgens de ab intestaat regels. Dat brengt met zich mee dat eisers ieder recht hebben op 1/3e van 2/3e is 2/9e gedeelte van de nalatenschap. Volgens het rapport brengt dit niet slechts een vorderingsrecht met zich mee, maar een echt erfrecht en dus een goederenrechtelijke aanspraak, die direct opeisbaar is.' De crux is ook hier derhalve de legitieme. Vanuit de Nederlandse optiek had een rechtskeuze op basis van artikel 5 van het Haags Erfrechtverdrag 1989 voor Nederlands recht de langstlevende in een zeer comfortabele erfrechtelijke positie gebracht. Zou het overlijden plaatsgevonden hebben na 17 augustus 2015 dan zou ook Portugal gebonden zijn aan een rechtskeuze voor Nederlands recht, gelet op de Nederlandse nationaliteit van erflater (art. 22 Erfrechtverordening). Rechtbank Rotterdam vond evenwel dat geen sprake was van een rechtskeuze, blijkbaar ook niet van een stilzwijgende rechtskeuze. Over de stilzwijgende rechtskeuze onder het Haags Erfrechtverdrag zie F.W.J.M. Schols in Asser/Vonken 10-II 2012/427 en F.W.J.M. Schols in WPNR 2014/7024.

RECHTSPRAAK

Verklaring van erfrecht afgegeven in 2002. Vaststelling erflaters vaderschap in 2012. Onrechtmatig handelen van erfgenaam als deze de kandidaat-notaris in 2002 niet heeft ingelicht over zeer waarschijnlijk bestaan van legitimaris.

Erflater overlijdt in 2002. Hij heeft zijn neef tot enig erfgenaam benoemd. In 2002 is in opdracht van de neef een verklaring van erfrecht afgegeven.

In 2012 is erflaters vaderschap door Hof Den Haag vastgesteld ten aanzien van een dochter (art. 1:207 BW). Bij deze vaststelling in 2012 greep het hof terug op een vonnis van Rechtbank Den Haag uit 1967, waarin erflater werd veroordeeld alimentatie te betalen voor zijn (toen enkel biologische) dochter. Gelet op het vonnis in 1967 stond volgens het hof voldoende vast dat erflater verwekker was van dochter en kon in 2012 DNA-onderzoek achterwege blijven.

Dochter komt pas in 2008 op de hoogte van haar vaders overlijden. Zij kon toen geen beroep meer doen op haar legitieme portie (art. 128 Ow NBW). Zij stelt dat de neef onrechtmatig heeft gehandeld (art. 6:162 lid 2 BW) door na te laten de kandidaat-notaris, die de verklaring van erfrecht in 2002 voorbereidde, in te lichten over haar bestaan als legitimaris.

Volgens de rechtbank (8 oktober 2014, ECLI:NL:RBDHA:2014:16980) heeft de neef in strijd met hetgeen volgens ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betamelijk is – en dus onrechtmatig – gehandeld als komt vast te staan dat hij de kandidaat-notaris niet over de dochter heeft ingelicht.

De rechtbank gaat er thans op grond van getuigenverklaringen van uit dat de neef de kandidaat-notaris in 2002 *wel* heeft ingelicht over de dochter.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 15-07-2015

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2015:8195

Zaaknummer: C/09/456691 / HA ZA 13-1397

Rechters: D.R. Glass

Wetsartikelen: 1:207 BW, 4:990 oud BW, 6:162 BW en 128 Ow NBW

RECHTSPRAAK

Schenking of geldlening? Bewijslast.

Een zuster stelt geld ter beschikking aan haar broer, voor zijn stamcelbehandeling. Na het overlijden van broer en zuster, is tussen hun echtgenoten in geschil of de zuster het geld aan de broer heeft geschonken of geleend.

De echtgenoot van de zuster stelt dat sprake is van een geldlening. Volgens de hoofdregel van artikel 150 Rv draagt hij hiervan de bewijslast (art. 150 Rv). Het hof heeft hem eerder (11 november 2014, ECLI:NL:GHARL:2014:8625) opgedragen zijn stelling te bewijzen.

Nu stelt het hof vast dat hij hierin niet is geslaagd. De echtgenoot heeft uit eigen wetenschap verklaard en deze verklaring strekt niet ter aanvulling van onvolledig bewijs (art. 164 lid 2 Rv).

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 14-07-2015

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2015:5288

Zaaknummer: 200.141.234

Rechters: H.C. Frankena, F.J. P. Lock en H.L. Wattel

Wetsartikelen: 7:175 BW, 150 Rv en 164 Rv

RECHTSPRAAK

Vader heeft krachtens erfrecht en schenking schulden aan vier kinderen. Vader geeft slechts twee van hen extra zekerheid hiervoor, terwijl concreet gevaar bestaat dat zijn nalatenschap voor de andere kinderen onvoldoende verhaal zal bieden. Notaris had dienst moeten weigeren en heeft onrechtmatig gehandeld door mee te werken aan hypotheekrecht.

Moeders nalatenschap is in 1994 toegedeeld aan vader door een ouderlijk boedelverdelingstestament (art. 4:1167 oud BW). Vader heeft daardoor overbedelingsschulden aan hun vier kinderen (A, B, C en D) gekregen.

Vader heeft vervolgens diverse schenkingen op papier gedaan aan A, B, C en D.

In 2010 hebben vader, C en D – gebruikmakend van de ‘inkeerregeling’ – met de belastingdienst afspraken gemaakt over Zwitsers vermogen dat eerder niet in Nederland was aangegeven.

Vader heeft toen geld geleend van C en D (en een schoonkind) om de door hem verschuldigde belasting te kunnen voldoen. Ter gelegenheid hiervan heeft vader een hypotheekrecht verstrekt aan C en D voor alle schulden aan C en D. Dus niet alleen voor hun geldlening aan vader in 2010, maar ook voor vaders schenkingen op papier aan C en D en voor hun erfdeel in moeders nalatenschap dat vader nog schuldig was. De instrumenterende notaris wees vader er nadrukkelijk op dat C en D hierdoor een bevoorrechte positie kregen ten opzichte van A en B, die A en B zou kunnen opbreken bij een tekort in de nalatenschap.

Vader heeft in 2010 kinderen C en D tot enige erfgenamen benoemd. Zij aanvaarden vaders nalatenschap in 2011 beneficiair.

Na een tuchtrechtelijke procedure (Hof Amsterdam 25 juni 2013, ECLI:NL:GHAMS:2013:1860, waarin de tuchtrechter de constructie met de hypotheekakte op zichzelf niet ontoelaatbaar achtte, maar de notaris tuchtrechtelijk wel verweet het ontrevingsadvies in aanwezigheid van C en D te hebben gegeven), stelt A in de onderhavige civiele procedure dat de notaris

onrechtmatig jegens A (en B) heeft gehandeld (art. 6:162 BW). De notaris heeft volgens A welbewust meegewerkt aan de benadeling en onterving van A en B, waardoor C en D de gehele nalatenschap van vader konden opeisen.

Volgens het hof heeft de notaris inderdaad onrechtmatig gehandeld jegens A (en B), doch slechts door zijn medewerking aan de hypotheekakte voor zover daarbij zekerheid werd verleend voor *andere* vorderingen dan die uit de geldlening in 2010. Het hof verwijst hierbij naar het arrest van de Hoge Raad van 3 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:831. Volgens het hof hadden C en D geen rechtmatig belang bij een hypotheekrecht voor die andere vorderingen en hebben zij, door dit toch te verlangen, jegens A en B gehandeld in strijd met hetgeen in de gegeven omstandigheden in het maatschappelijk verkeer betaamt (art. 6:162 BW).

C en D hebben alleen hypotheek voor zichzelf verlangd, terwijl op dat moment A, B, C en D gelijke verhaalsmogelijkheden hadden. Gelet op de omvang van het vermogen en vaders zeer hoge leeftijd bestond het concrete gevaar – dat zich ook heeft verwezenlijkt en waar de notaris van wist – dat A en B hun vorderingen niet op de nalatenschap zouden kunnen verhalen, terwijl C en D door hun hypotheekrecht betaling geheel of deels gewaarborgd wisten. Onder deze omstandigheden had de notaris moeten weigeren mee te werken aan de hypotheek wat betreft de andere vorderingen dan die uit de geldlening in 2010 (art. 21 lid 2 WNA). Door wel mee te werken heeft de notaris onrechtmatig gehandeld jegens A (en B) en is hij gehouden de schade daardoor te vergoeden.

Het stond vader overigens vrij A en B te onterven. Daarin kan voor de notaris geen grond bestaan voor dienstweigering, ook al zouden A en B door onterving zijn benadeeld. Door dit testament te verlijden heeft de notaris niet onrechtmatig gehandeld.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 14-07-2015

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2015:5299

Zaaknummer: 200.155.185

Rechters: J.H. Lieber, S.M. Evers en H.L. Wattel

Wetsartikelen: 21 WNA, 4:1167 oud BW en 6:162 BW

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. Notaris heeft wilsbekwaamheid hoogbejaarde testatrice voldoende onderzocht.

Erflaatster, ongehuwd en kinderloos, maakt op 88-jarige leeftijd een testament. Na erflaatsters overlijden verwijt haar neef aan de notaris de wilsbekwaamheid van tante onvoldoende te hebben onderzocht (art. 4:55 lid 3 BW). Volgens de neef had de notaris nader (medisch) onderzoek moeten doen.

Het hof wijst de klacht af, net als de kamer voor het notariaat in eerste instantie.

Tantes verblijf in het verzorgingstehuis, haar hoge leeftijd, de omvang van haar vermogen en de inhoud van de door haar voorgestelde testamentwijziging, behoeften voor de notaris geen redenen te zijn om nader onderzoek naar haar wil te doen. De notaris was niet gehouden in de besprekingen met tante te onderzoeken welke (overige) indicatoren aanwezig zouden kunnen zijn, als de inhoud van het gesprek en de wijze waarop tante zich presenteerde, daartoe geen aanleiding gaven.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2015:2852

Zaaknummer: 200.155.977/01 NOT

Rechters: A.D.R.M. Boumans, J.H. Lieber en C.P. Boodt

Wetsartikelen: 3:32 BW en 4:55 BW

RECHTSPRAAK

Verwerping nalatenschap door failliet. Faillissementscurator komt geen beroep toe op faillissementspauliana (art. 42 Fw). Erfrechtspauliana (art. 4:205 BW) prevaleert.

X is in 2011 failliet verklaard. In 2012 heeft hij de nalatenschap van zijn moeder verworpen.

De faillissementscurator vernietigt de verwerping met een beroep op de faillissementspauliana van artikel 42 Faillissementswet (en subsidiair art. 47 Fw).

Het hof oordeelt (thans definitief, overeenkomstig zijn voorlopig oordeel in het tussenarrest van 17 maart 2015, ECLI:NL:GHARL:2015:1935) dat vernietiging van de verwerping op grond van de faillissementspauliana niet mogelijk is. De bescherming van schuldeisers van erfgenamen tegen verwerping is op een andere wijze gestalte gegeven, namelijk in de vorm van de erfrechtspauliana van artikel 4:205 BW. Zulks uit het oogpunt van andere belangen dan die van partijen alleen, namelijk op grond van de rechtszekerheid. De openbare orde is hier dus in het geding, aldus het hof.

Artikel 4:205 BW biedt een schuldeiser van een verwerpende erfgenaam de mogelijkheid de rechtbank te verzoeken dat de nalatenschap mede in het belang van schuldeisers van de verwerper wordt vereffend. Deze schuldeisers worden dan batig gerangschikt voor zover zonder verwerping een overschot aan hun schuldenaar zou zijn toegekomen (art. 4:219 BW). Wetenschap van benadeling is bij de erfrechtspauliana niet vereist.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2015:5051

Zaaknummer: 200.140.550-01

Rechters: L. Janse, I. Tubben en R.A. van der Pol

Advocaten: H.L. Thiescheffer

Wetsartikelen: 4:190 BW, 4:205 BW en 42 Fw

RECHTSPRAAK

Erfgenenamen gebonden aan door erflaatster aan executeur verleende koopoptie.

Erflaatster heeft een document opgesteld dat zij 'codicil' noemde. Hierin biedt zij X en Y aan om na erflaatsters overlijden haar onroerend goed in Italië uit haar nalatenschap te kopen. Erflaatster geeft ook aan welke taxateur de waarde te zijner tijd moet bepalen. Erflaatster benoemt Y tot executeur.

Vaststaat dat op de vererving en afwikkeling van de nalatenschap Nederlands recht van toepassing is, zo ook op erflaatsters aanbod aan X en Y.

De erfgenenamen van erflaatster betwisten het kooprecht van X en Y. Volgens het hof is sprake van een geldige koopoptie (onherroepelijk aanbod, art. 6:219 lid 3 BW). Het feit dat erflaatster de prijs niet exact heeft bepaald en het document 'codicil' heeft genoemd, doen hier niet aan af.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2015:2505

Zaaknummer: HD 200.151.900_01

Rechters: B.A. Meulenbroek, Y.L.L.A.M. Delfos-Roy en P.S. Kamminga

Wetsartikelen: 4:182 BW en 6:219 BW

RECHTSPRAAK

Verkoop woning ouders-kinderen met kwijtschelding. Hof neemt stilzwijgende verdere kwijtscheldingen op de koopsom aan, overeenkomstig partijbedoeling bij verkoop. Dit past bij de familieverhoudingen en de aard van de afspraak.

Vader overlijdt eind 1994, moeder in 2009. In 1994 hebben zij hun woning aan hun vijf kinderen verkocht, onder voorbehoud van het levenslange recht van bewoning.

De kinderen hebben ter zake een schuldbekentenis aan de ouders getekend. In 1994 hebben de ouders hiervan een deel, ter grootte van de vrijstelling voor het schenkingsrecht, kwijtgescholden. De notaris heeft in 1994 per brief de bedoeling van partijen bevestigd dat de schuld voortaan met jaarlijkse schenkingen zou verminderen.

Moeder heeft kind X tot enig erfgenaam benoemd en haar andere kinderen onterfd. X stelt dat de andere kinderen nog een restschuld hebben vanwege de transactie in 1994. De andere kinderen stellen dat deze schuld teniet is gegaan door stilzwijgende kwijtschelding door moeder in de jaren 1995 tot en met 1998. In 2001 is de woning verkocht en de opbrengst onder de kinderen verdeeld.

Het hof legt de gemaakte afspraken uit en geeft de andere kinderen gelijk.

De kwijtschelding in termijnen (in plaats van ineens) diende om schenkbelasting te besparen. De familierelatie was in de periode 1995-1998 nog goed. Partijen zijn niet juridisch geschoold en de regeling is geadviseerd door de notaris. Volgens het hof ligt in dit geval meest voor de hand de uitvoering van de schenkingen stilzwijgend te laten plaatsvinden. Dit past bij de familieverhoudingen (waarin niet al te formeel, zakelijk wordt omgegaan met onderlinge betalingen) en bij de aard van de afspraak. Het hof acht volkomen aannemelijk dat de regeling stilzwijgend is uitgevoerd, overeenkomstig de bedoeling van partijen, althans dat de kinderen hierop mochten vertrouwen. Van het tegendeel blijkt niet. Ook X lijkt uit te zijn gegaan van stilzwijgende delging. Bij verdeling van de verkoopopbrengst in 2001 is geen aandacht besteed aan de vorderingen, terwijl moeder toen om geld verlegen zat. De vorderingen op moeder zijn ook niet in box 3 van de inkomstenbelasting aangegeven.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2015:2494

Zaaknummer: HD 200.140.854_01

Rechters: W.H.B. den Hartog Jager, O.G. Milar en Y.L.L.A.M. Delfos-Roy

Wetsartikelen: 7:175 BW

RECHTSPRAAK

Machtiging afgewezen om, na zuivere aanvaarding, alsnog beneficiair te aanvaarden. Geen anticipatie op wetsvoorstel (betos).

B en D zijn enige erfgenamen van hun moeder. Moeder heeft kinderen A en C onderfd. A en C hebben beroep gedaan op hun legitieme. De vader van A, B, C en D is al eerder overleden.

D heeft zuiver aanvaard, nadat de executeur haar vroeg een keuze te maken tussen (zuiver of beneficiair) aanvaarden of verwerpen.

Naderhand wil D – mede gelet op de gevolgen van vaders testament, waarmee D stelt niet bekend te zijn geweest – gemachtigd worden om alsnog beneficiair te aanvaarden (art. 4:194 BW). De kantonrechter wijst haar verzoek af. D had vaders testament zelf kunnen achterhalen.

Het is – anders dan in de casus van Rb. Limburg 1 februari 2013, ECLI:NL:RBLIM:2013:BZO690 – niet onredelijk om D aan haar zuivere aanvaarding te houden.

Zuivere aanvaarding is onderdeel van het wettelijk stelsel en de zuivere aanvaarder loopt altijd het risico dat de schulden hoger zijn dan de opbrengsten. Het wettelijk stelsel is met voldoende waarborgen omkleed en kan in beginsel niet met enkel uitleg van de bedoelingen van erflater (moeder heeft A en C onderfd) in een testament worden gepasseerd. Weliswaar overweegt de wetgever (in de conceptwet bescherming erfgenamen tegen onverwachte schulden, 'betos') artikel 4:194 a BW in te voeren, maar de kantonrechter ziet – juist gelet op de recente invoering van het nieuwe erfrecht in 2003 – geen reden voor anticiperende toepassing daarvan.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 26-06-2015

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2015:5461

Zaaknummer: K-4702-4075320-EZ-15-83

Rechters: O.M. de Lange

Wetsartikelen: 4:194 BW

RECHTSPRAAK

Geschil over boedelbeschrijving. Gewone rechter acht zich bevoegd.

Vader laat bij overlijden in 2012 kind X als enig erfgenaam achter. Vaders weduwe heeft het vruchtgebruik van zijn nalatenschap en is executeur.

Tussen X en de weduwe rijst een geschil over de boedelbeschrijving. Volgens X is het overzicht van de weduwe onvolledig of onjuist.

Hoewel bij geschillen over een boedelbeschrijving de voorzieningenrechter bevoegd is (art. 676 Rv), gaat de kantonrechter ervan uit dat hij ook als gewone rechter bevoegd is (T en C, art. 676 Rv).

X betwist onder meer de vordering die de weduwe op de nalatenschap beweert te hebben wegens in 1983 door haar voorgeschoten inkomstenbelasting. In hun huwelijkse voorwaarden hebben vader en de weduwe in 1998 verklaard dat vader een vordering had op de weduwe. Volgens de kantonrechter dringt de conclusie zich daarom op dat in 1998 enkel die vordering bestond en niet ook een vordering van de weduwe op vader. De kantonrechter veroordeelt de weduwe om de boedelbeschrijving hierop te corrigeren.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 28-04-2015

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2015:2132

Zaaknummer: 3081607 CV EXPL 14 - 7538

Rechters: C. van den Noort

Wetsartikelen: 4:146 BW en 676 Rv

RECHTSPRAAK

Legitimiaire massa en waarde woning. Partijen hadden overeenstemming over toepassing van WOZ-waarde. Lagere verkoopopbrengst doet hier niet aan af.

De woning van erflaatster, overleden in 2010, is jaren na haar overlijden verkocht voor 168.000 euro. Ter berekening van de legitimiaire massa hebben de kinderen eerder rekening gehouden met de WOZ-waarde van 2010, te weten 204.000 euro.

De enig erfgenaam van erflaatster wil hierop terugkomen, gelet op de lagere verkoopopbrengst door toedoen van de slechte woningmarkt, dus buiten zijn toedoen.

Het hof stelt de erfgenaam in het ongelijk. Voor de legitimiaire massa moet rekening worden gehouden met de waarde van de goederen onmiddellijk na erflaatsters overlijden (art. 4:65 BW, art. 4:6 BW). Daarbij moet in beginsel worden uitgegaan van de waarde in het economische verkeer, tenzij er naar redelijkheid en billijkheid in de rechtsverhouding van de erfgenaam en de legitimarissen uitgegaan moet worden van een andere waarde.

Aan de vraag of daarvan sprake is, komt het hof niet toe. Het hof stelt vast dat tussen partijen overeenstemming was over hantering van de WOZ-waarde 2010, althans dat de legitimarissen hierop gerechtvaardigd mochten vertrouwen. Daarbij neemt het hof in aanmerking dat de erfgenaam steeds is bijgestaan door een juridisch adviseur.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 07-04-2015

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2015:1995

Zaaknummer: 200.143.396/01

Rechters: Mink, Stollenwerck en Obbink-Reijngoud

Wetsartikelen: 4:6 BW en 4:65 BW

RECHTSPRAAK

Verklaring van erfrecht afgegeven in 2002. Vaststelling erflaters vaderschap in 2012. Onrechtmatig handelen van erfgenaam als deze de kandidaat-notaris in 2002 niet heeft ingelicht over zeer waarschijnlijk bestaan van legitimaris.

Erflater overlijdt in 2002. Hij heeft zijn neef tot enig erfgenaam benoemd. In 2002 is in opdracht van de neef een verklaring van erfrecht afgegeven.

In 2012 is erflaters vaderschap door Hof Den Haag vastgesteld ten aanzien van een dochter (art. 1:207 BW). Bij deze vaststelling in 2012 greep het hof terug op een vonnis van Rechtbank Den Haag uit 1967, waarin erflater werd veroordeeld alimentatie te betalen voor zijn (toen enkel biologische) dochter. Gelet op het vonnis in 1967 stond volgens het hof voldoende vast dat erflater verwekker was van dochter en kon in 2012 DNA-onderzoek achterwege blijven.

Dochter komt pas in 2008 op de hoogte van haar vaders overlijden. Zij kon toen geen beroep meer doen op haar legitieme portie (art. 128 Ow NBW). Zij stelt dat de neef onrechtmatig heeft gehandeld (art. 6:162 lid 2 BW) door na te laten de kandidaat-notaris, die de verklaring van erfrecht in 2002 voorbereidde, in te lichten over haar bestaan als legitimaris.

Volgens de rechtbank heeft de neef in strijd met hetgeen volgens ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betamelijk is – en dus onrechtmatig – gehandeld als komt vast te staan dat hij de kandidaat-notaris niet over de dochter heeft ingelicht.

Deze informatie is erfrechtelijk relevant, gelet op de goederenrechtelijke aanspraak van een legitimaris in 2002 (oud erfrecht).

Voorts is van belang artikel 4:990 oud BW, waardoor de notaris in 2002 verplicht was om na het overlijden van een erflater onder andere zijn legitimarissen te informeren over erflaters testamenten onder zijn berusting.

Onder oud erfrecht hoefde de notaris personen van wie slechts werd vermoed dat zij niet-erkende, buiten huwelijk geboren afstammelingen van de erflater waren en die wellicht nog erfgenaam zouden kunnen worden door een succesvolle vaderschapsactie, niet te informeren.

Echter, in dit bijzondere geval had een dergelijke gerechtelijke vaststelling al in 1967 plaatsgevonden, gelet op het feit dat het hof in 2012 teruggrijpt naar dat vonnis. In 2002 berustte de afstamming van de dochter dus niet enkel op vermoedens, maar was zeer waarschijnlijk dat zij (uiteindelijk) als erfgenaam zou moeten worden beschouwd. De kandidaat-notaris had – gezien haar bijzondere positie in het maatschappelijk verkeer – in dit bijzondere geval in haar informatieverstrekking de niet-erkende, buiten huwelijk geboren afstammelingen zoals deze dochter enerzijds en erkende, althans binnen huwelijk geboren afstammelingen anderzijds, niet verschillend mogen behandelen (vgl. het arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) van 3 oktober 2000, *NJ* 2001, 258).

Nu de neef enige belanghebbende was (naast de dochter) en hij daarom niet mocht verwachten dat de kandidaat-notaris door een *ander* op de hoogte zou worden gebracht van het bestaan van de dochter, heeft hij onrechtmatig gehandeld jegens de dochter als hij de kandidaat-notaris niet over haar heeft geïnformeerd. De neef is dan aansprakelijk voor de schade die dochter heeft geleden doordat zij haar legitieme portie niet heeft kunnen effectueren.

Rechtbank Den Haag gaat er in haar vonnis van 15 juli 2015 (ECLI:NL:RBDHA:8195) op grond van getuigenverklaringen van uit dat de neef de kandidaat-notaris in 2002 *wel* heeft ingelicht over de dochter.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 08-10-2014

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2014:16980

Zaaknummer: C/09/456691 / HA ZA 13-1397

Rechters: D.R. Glass

Wetsartikelen: 1:207 BW, 4:990 oud BW, 6:162 BW en 128 Ow NBW

RECHTSPRAAK

***Terugvordering Anw-uitkering wegens gezamenlijke huishouding.
Wederzijdse begunstiging in testament duidt op zorg voor elkaar.***

De SVB vordert bijna 100.000 euro Anw-uitkeringen terug van A, omdat A een gezamenlijke huishouding met B zou voeren (art. 3 lid 3 Anw, art. 16 lid 1 onder b Anw). A stelt dat B slechts commercieel kostganger is bij A.

De Raad acht het aannemelijk dat A en B een gezamenlijke huishouding voeren. Voor het criterium van wederzijdse zorg (art. 3 lid 3 Anw) hecht de Raad er onder meer aan dat A en B elkaar in een testament als begunstigde hebben aangewezen. Volgens de Raad duidt dit op zorg voor elkaar en past de aanwijzing niet in een zuiver commerciële relatie.

Instantie: Centrale Raad van Beroep

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:CRVB:2015:2230

Zaaknummer: 14-4802 ANW

Rechters: W.F. Claessens, Y.J. Klik en F. Hoogendijk

Wetsartikelen: 3 Anw en 16 Anw